

SOILUTIL

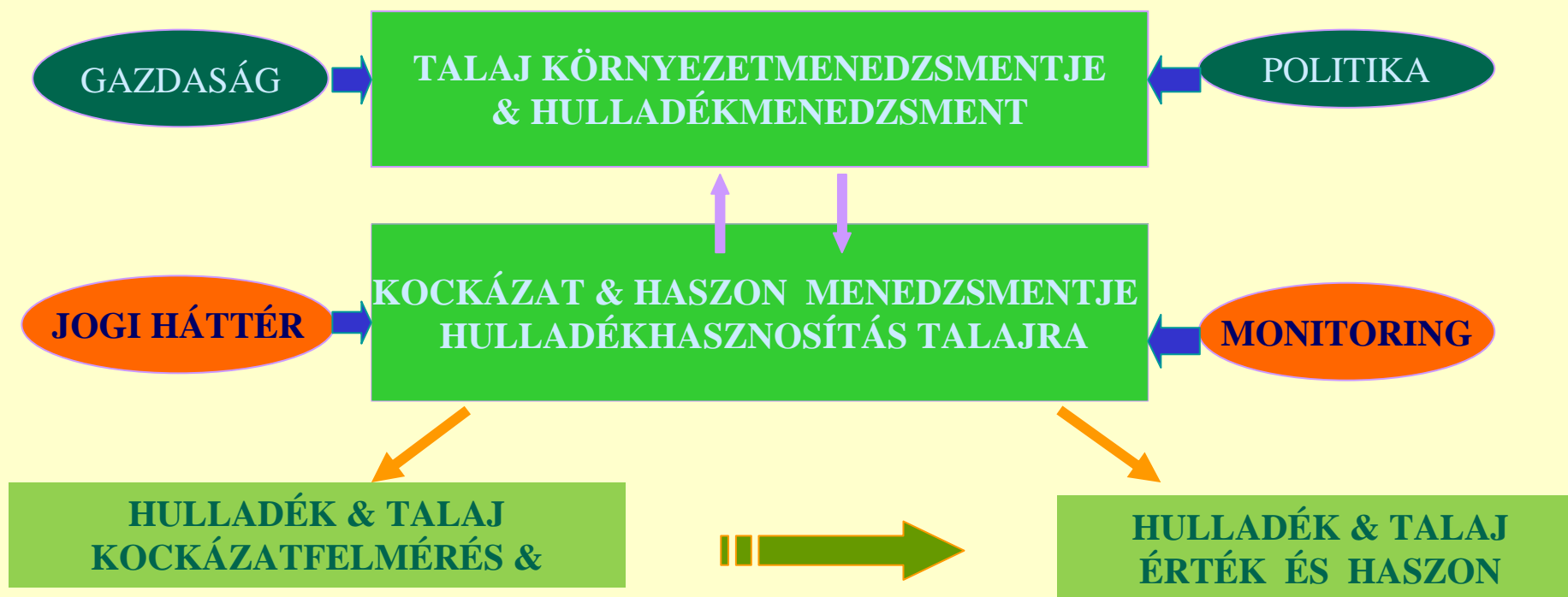
**Hulladékok talajra hasznosítása:
menedzsment-koncepció és eredmények**

Gruiz Katalin

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

HULLADÉKOK TALAJRA HASZNOSÍTÁSÁNAK MENEDZSMENTJE

1. HULLADÉK VESZÉLYAZONOSÍTÁSA
2. DEGRADÁLT TALAJ KOCKÁZATA
3. HULLADÉK TALAJRA HASZNOSÍTÁSÁNAK KOCKÁZATA

1. HULLADÉK ÉRTÉKELÉSE: ÉRTÉK
2. HULLADÉKMENNYISÉG CSÖKKENTÉSÉBŐL EREDŐ HASZON
3. TALAJRA ALKALMAZÁSBÓL EREDŐ HASZON

HULLADÉKOK HASZNOSÍTÁSA TALAJRA

- *Hulladék előkezelő technológiai eljárások: törés, osztályozás, keverés, nedvesítés, szárítás, érlelés*
- *Homokos, tömörödött, kis humusztartalmú talajok javítása*
- *Kis tápanyagtartalmú talajok javítása*
- *Speciális tápanyagigényű növények tápanyagpótlása*
- *Eróziócsökkentés fizikai stabilizációval: talaj-textúra javítása*
- *Eróziócsökkentés biológiai stabilizációval: humusztartalom növelés és növényesítés*
- *Szennyezett talajok remediációja*
- *Talajremediáció kémiai stabilizációval: fémmel szennyezett talaj*
- *Termesztőközegek áteresztő réteggel, hulladékból*
- *Geotechnikai konstrukciók: kapilláris gát és kapilláris rétegek*
- *Hulladékok talajra alkalmazása: biológiai szénmegkötés*

1. MENEDZSMENT FÁZIS

TALAJ FELMÉRÉSE

VESZÉLY: degradáció típus, szennyezettség vagy egyéb veszély

HIÁNY: paraméterek, hiányzó elemek

HELYSZÍN

HULLADÉKOK FELMÉRÉSE

VESZÉLY: veszélyes anyagtartalom és ennek korlátai

ÉRTÉK: hulladék értéke a talaj szempontjából

HELYSZÍN ÉS TERMELT MENNYISÉG

HULLADÉK TALAJRA ALKALMAZÁSÁNAK KOCKÁZATA

A hulladék talajra alkalmazásának TERÜLETSPECIFIKUS

KOCKÁZATA

REGIONÁLIS ÉS GLOBÁLIS KOCKÁZAT, FENNTARTHATÓSÁG

FÉMMEL SZENNYEZETT, LEROMLOTT, SAVAS TALAJ/KÖZET KEZELÉSE ERŐMŰVI PERNYÉVEL

KOCKÁZAT FELMÉRÉSE

FÉMMEL SZENNYEZETT, LEROMLOTT, SAVAS TALAJ/KÖZET KEZELÉSE ERŐMŰVI PERNYÉVEL SZABADFÖLDI KÍSÉRLET

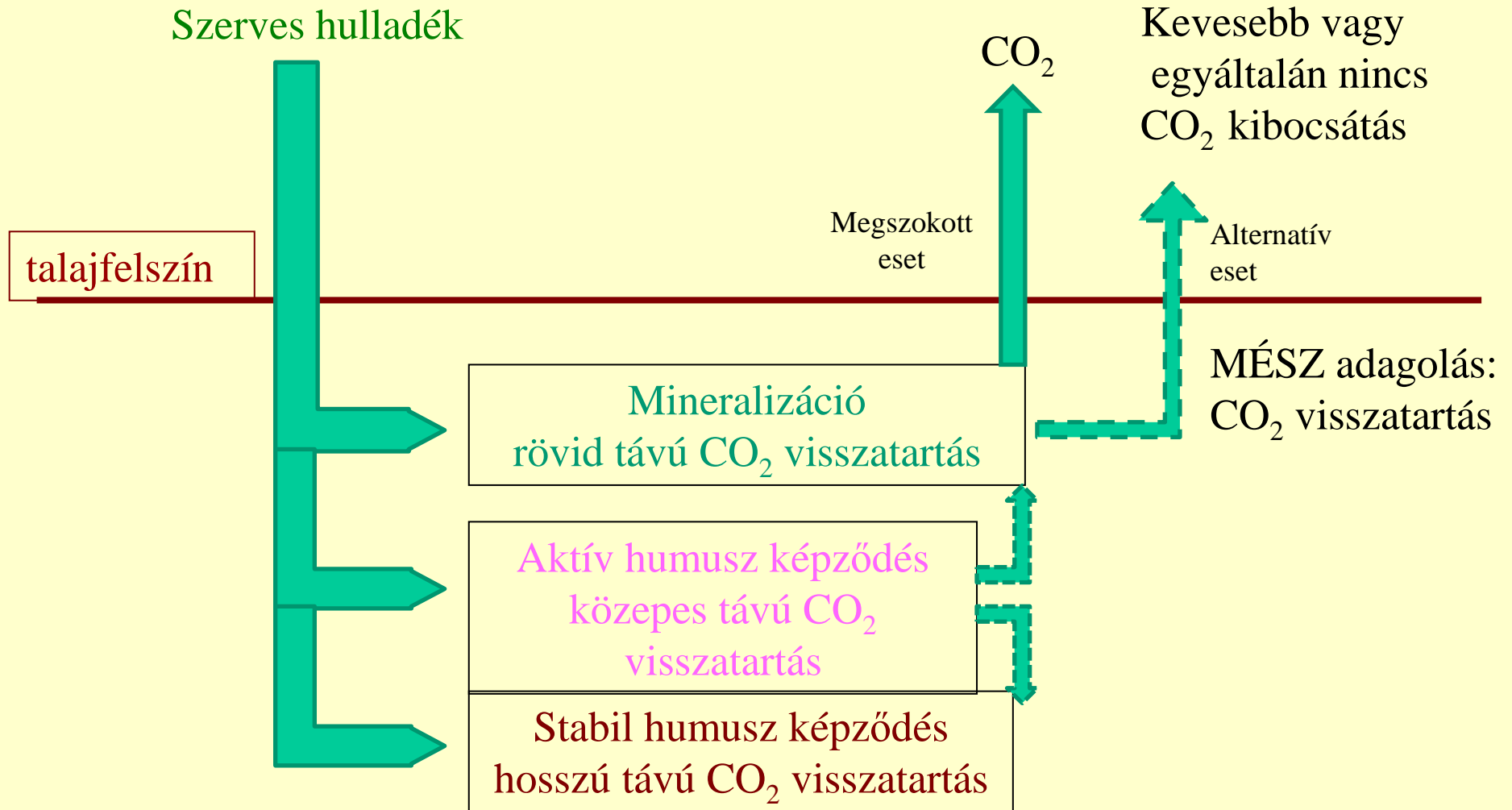
Kezelés	Vizes kivonat (mg/kg soil)				Növény által bioakkumulált fém (mg/kg száraz tömeg)				Természetes fűtakaró által felvett fém (mg/kg száraz tömeg)			
	Cd	Zn	Pb	As	Cd	Zn	Pb	As	Cd	Zn	Pb	As
Kontroll	0.24	25.7	0.56	132	1.9	345	11.3	0.8	2.8	561	117	13.0
5% pernye	0.01	0.06	0.06	40.5	0.3	85	3.5	0.8	0.5	190	2.0	0.8

VÖRÖSISZAPPAL KEZELT, FÉMMEL SZENNYEZETT, LEROMLOTT, SAVAS TALAJ/KÖZET MIKROKOZMOSZ KÍSÉRLET

	Talaj fémtartalma vizes kivonatban mg/kg		Növényi felvétel szennyezett talajon bioteszt alapján mg/kg növény	
	Cd	Zn	Cd	Zn
Kezelés				
Kontroll	0.01	0.48	2.2	119
5% vörösiszap	<0.004	0.10	0.35	88

BIOLÓGIAI SZÉNMEGKÖTÉS

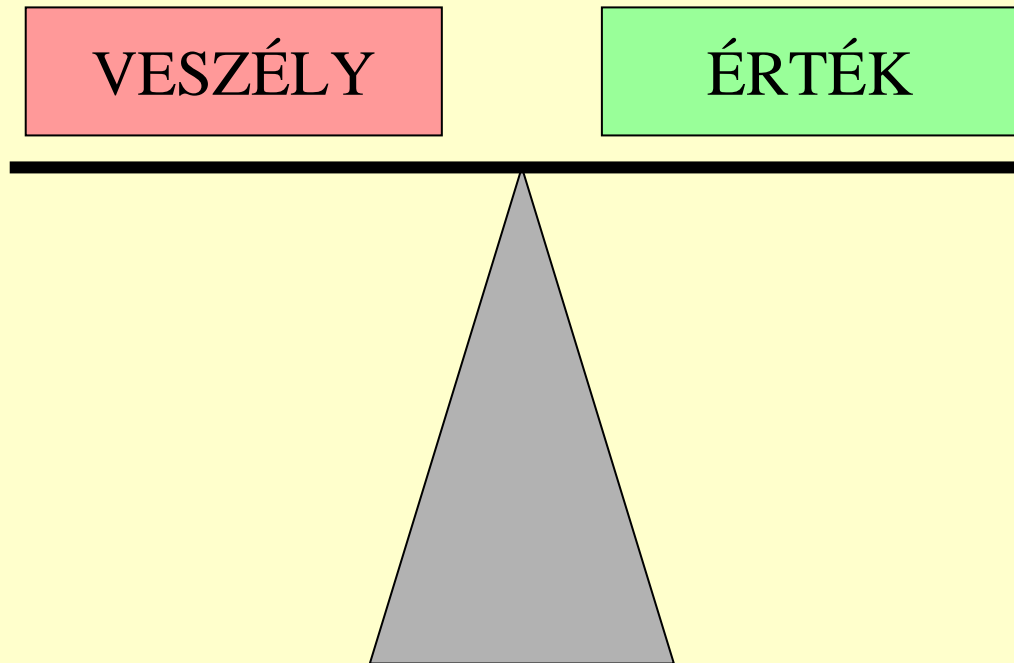

CO₂ TERMELÉS ÉS SEJTKONCENTRÁCIÓ

OLAJOS HULLADÉK ALKALMAZÁSA TALAJRA

Kezelés	CO ₂ kibocsátás (mmol)	Sejt-koncentráció (sejt/g talaj)	CO ₂ kibocsátás (mmol/sejt 10 ¹⁰)
Kontroll	1.0	9.0 x 10 ⁶	2.0
5% olajos hulladék	1.9	7.5 x 10 ⁷	0.5
5% olajos hulladék + mész	1.2	2.3 x 10 ⁸	0.1

HULLADÉKOK FELMÉRÉSE

VESZÉLY ÉS KOCKÁZAT MEGKÜLÖNBÖZTETÉSE

A hulladékok megítélése ma, az adott hulladék alapértelmezett veszélyességén (default hazard) alapul, ami ellentmond a kockázat-alapú gondolkodásnak.

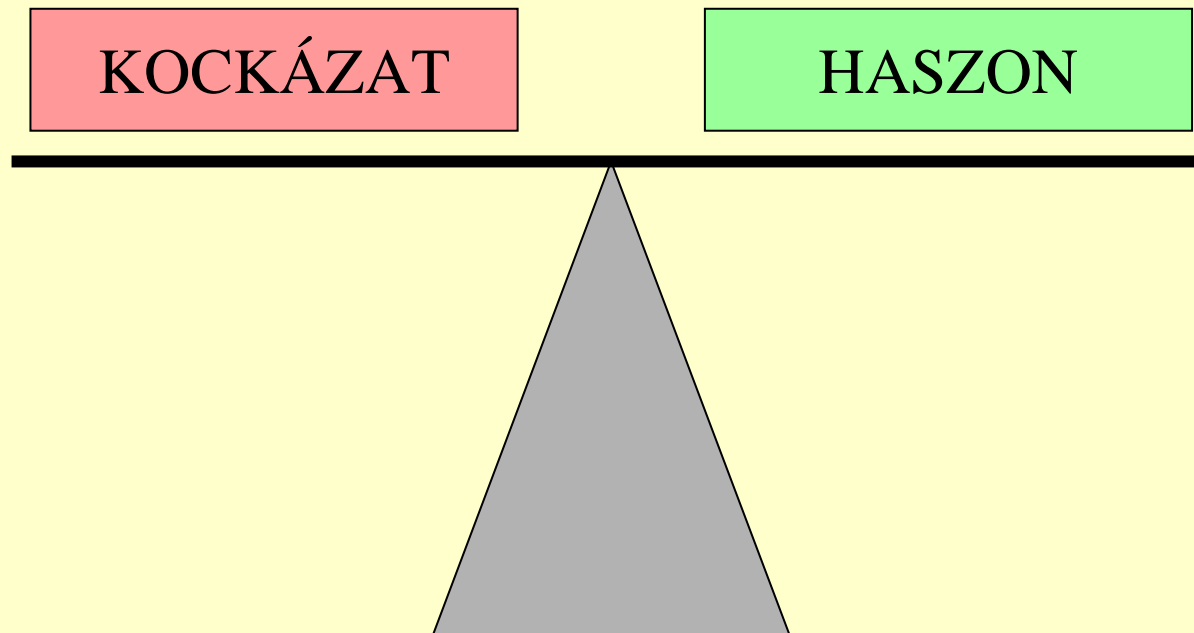
Ugyanaz a hulladék különböző kockázatot jelent, a talajtípus és a területhasználat függvényében.

Az idő is fontos tényező a biodegradálható hulladék és növényi tápanyagként használt hulladék esetén.

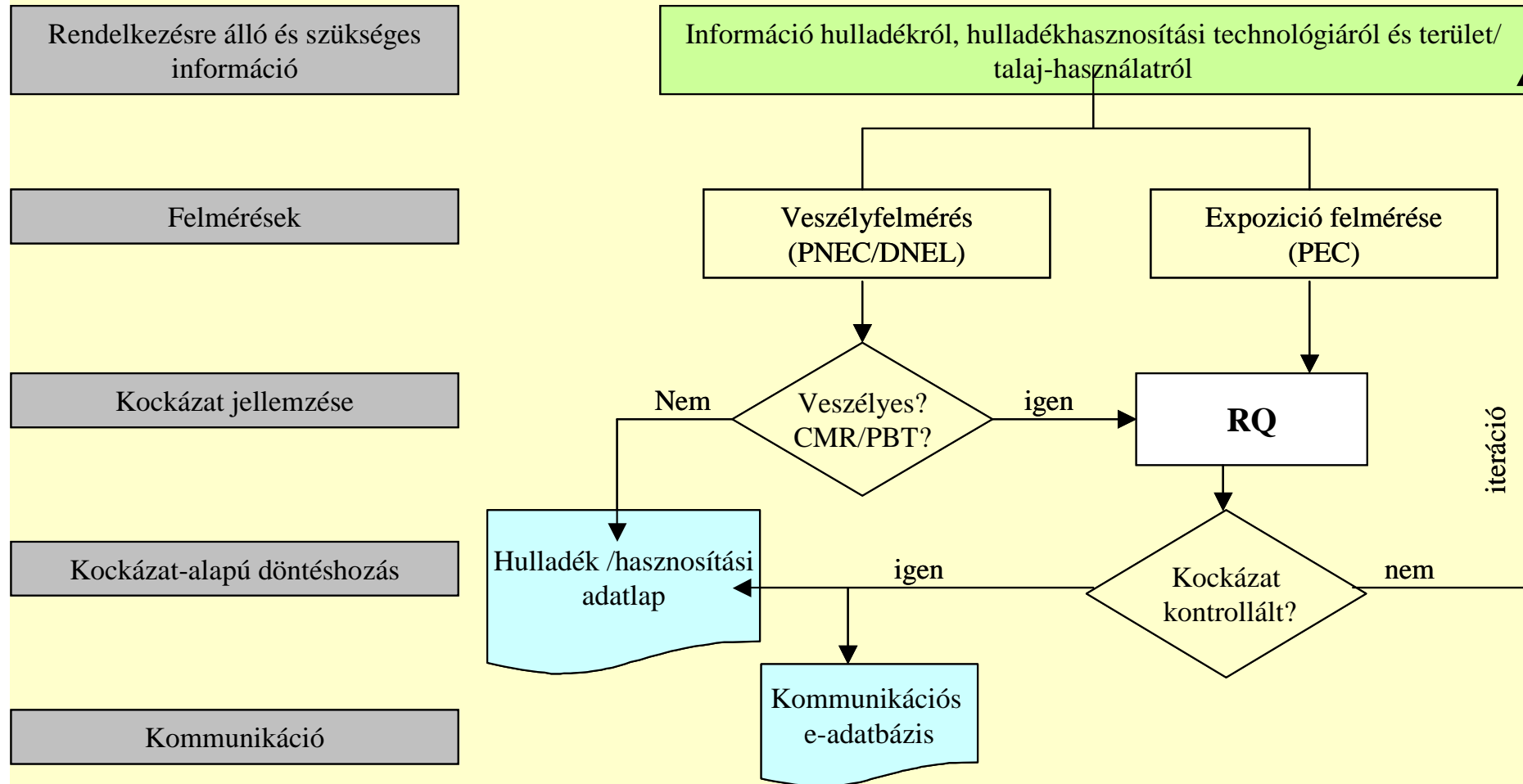
Helyes döntés csak a hulladék alkalmazásából eredő számszerűsített kockázat és haszon alapján hozható.

A kockázat és a haszon, a hulladék összetétele alapján számítható ki, a vegyi anyagok kockázatszámításához hasonlóan (REACH törvény), a létező kockázatot pedig kontrollálni kell.

HULLADÉK TALAJRA HASZNOSÍTÁSÁNAK FELMÉRÉSE

Hulladékok talajra hasznosításának környezeti kockázatmenedzsmentje

**Hulladékhasznosítási technológiák
összehasonlító értékelése és verifikációja**

**Technológiai
hatékonyság**

Anyagmérleg

**Ökológiai
hatékonyság**

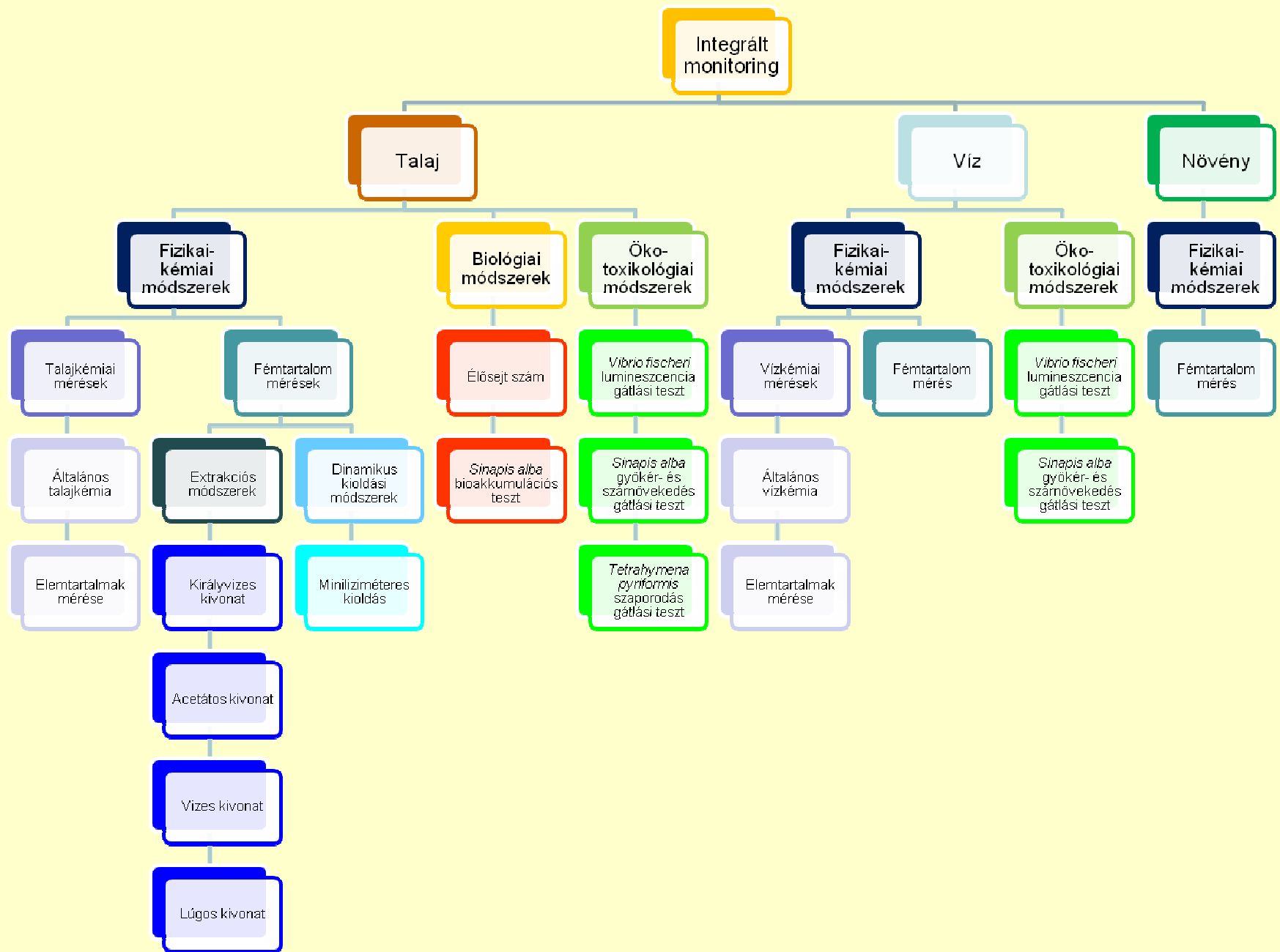
**Lokális kockázatfelmérés
Regionális
kockázatfelmérés
Életciklus felmérés**

**Társadalmi-gazdasági
hatékonyság**

**Idő és energiaigény felmérés
Költséghatékonyság felmérés
Költség-haszon felmérés
Társadalmi-gazdasági felmérés**

**SWOT
analízis**

**Erősségek, gyengeségek,
lehetőségek és kockázatok**

2. MENEDZSMENT FÁZIS

TALAJDEGRADÁCIÓS FOLYAMATOK LEJTÁROZÁSA
TALAJTÉRKÉPEK - ADATBÁZIS

HULLADÉK TERMELÉS LEJTÁROZÁSA
HULLADÉKOK TÉRKÉPEN - ADATBÁZIS

TECHNOLÓGIÁK ÉS ALKALMAZÁSOK LEJTÁROZÁSA
INTEGRÁLT TECHNOLÓGIA MONITORING
HULLADÉKOK TALAJRA HASZNOSÍTÁSÁNAK VERIFIKÁCIÓJA
KOCKÁZATKÖZPONTÚ HULLADÉKMENEDZSMENT
HULLADÉK HELYETT, TERMÉK, MELLÉKTERMÉK, ANYAG

Részvevők:

Katalin Gruiz: tudományos koordinátor

Feigl Viktória

Vaszita Emese

Molnár Mónika

Tolner Mária

Klebercz Orsolya, Nagy Zsuzsanna, Hajdú Csilla Ph.D. hallgatók

Mogyorós Edina, Böröndi Tamás, Anton Áron, Magos Zoltán diplomázók

.A.S.A. Kft.,

**MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA TALAJTANI ÉS AGROKÉMIAI KUTATÓINTÉZET
WEPROT Kft.**

**Nemzeti Technológia Program,
Élhető és fenntartható környezet alprogram (TECH 09 A4)**